

مدیریت ورزشی - بهار ۱۴۰۱
دوره ۱۴، شماره ۱، ص: ۱۷۲ - ۱۵۱
نوع مقاله: علمی - پژوهشی
تاریخ دریافت: ۹۹ / ۰۱ / ۰۹
تاریخ پذیرش: ۹۹ / ۰۴ / ۱۲

سناریوهای راهبردی آموزش ورزش سلامت محور ایران

رسول نظری^۱ - جواد شهولی^۲

۱. دانشیار گروه مدیریت ورزشی دانشکده علوم ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران. ۲. دکتری تخصصی مدیریت راهبردی در ورزش، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

چکیده

پژوهش حاضر با هدف کشف آینده‌های پیش‌روی آموزش ورزش سلامت محور ایران و تدوین سناریوهای آن برای بیست سال آینده و ارائه استراتژی انجام گرفته است. در پژوهش حاضر روش آینده‌نگاری با رویکرد سناریونویسی براساس روش منطق شهودی به کار گرفته شد. برای طراحی سناریوها از روش تحلیل روندها و عدم قطعیت‌ها استفاده شد. ابتدا، محدوده پروژه مشخص، سپس عوامل اصلی توسعه و نقاط کور با بازخورد ۳۶۰ درجه شناسایی شد. پس از آن، دو عدم قطعیت کلیدی به عنوان پایه طراحی سناریوها تدوین شد. در گام بعد تعریف تفصیلی و کامل چهار سناریو ممکن صورت پذیرفت. در مرحله پنجم راهبردی کلی براساس سناریوها ارائه شد و گام آخر شامل پایش و کنترل راهبردها انجام گرفت. مشارکت‌کنندگان پژوهش حاضر شامل ۲۸ نفر از ذی‌نفعان داخلی و خارجی آموزش ورزش سلامت محور ایران بودند که براساس نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. گردآوری داده‌ها با مصاحبه و پرسشنامه باز صورت گرفت. براساس یافته‌ها، تحلیل ۲۶ عامل اصلی به دست آمده در نهایت به تولید دو عدم قطعیت کلیدی «ایجاد حس تقاضا به ورزش مبتنی بر فناوری‌های نوین» و «بهینه‌سازی جسمی با نهادینه‌سازی ورزش» منجر شد که اساس چهار سناریو اصلی آموزش ورزش سلامت محور ایران شدند.

واژگان کلیدی

آینده‌نگاری، راهبردی، سناریونگاری، عدم قطعیت، ورزش سلامت محور.

مقدمه

جوامع امروزی با سرعت به سمت صنعتی شدن و اقتصادی شدن پیش می‌روند و زندگی انسان در آنها به زندگی ماشینی بدل شده است. زندگی ماشینی، ابتکار عمل را از انسان گرفته و دچار فقر حرکتی کرده که در پی خود مشکلات متعدد جسمی، روانی و اجتماعی را پدید آورده است (۱). تأثیر عوامل محیطی بر پدیده‌های اجتماعی انکارناپذیر است، زیرا محیط همانند بستر و زمینه‌ای است که پدیده اجتماعی در آن اتفاق می‌افتد و از عوامل محیطی تأثیر می‌پذیرد و بر آن تأثیر می‌گذارد (۲).

ورزش به‌منزله پدیده پیچیده اجتماعی، از اصلی‌ترین پایه‌های سلامت جسمی همه افراد جامعه شناخته می‌شود. ورزش به آرامی در فرهنگ سده بیستم جایگاهی ویژه کسب کرد و در سده بیست و یکم، این حرکت آرام، سرعت بسیار چشمگیری گرفته است (۳). ورزش و فعالیت‌های جسمانی مطلوب، افزون‌بر تحرک، نشاط و شادابی روحی، سبب افزایش سلامتی جسم می‌شود (۴). فعالیت ورزشی بر سطوح فعلی خودکارآمدی افراد و جهت‌گیری صحیح در انتخاب اهداف زندگی، تأثیر بسزایی دارد (۵). مشارکت در ورزش، راهبردی مفید در ارتقای سلامت جسمانی افراد با بیماری‌های نادر است (۶). همچنین مشارکت در فعالیت‌های ورزشی به‌طور چشمگیری خطر بیماری‌های قلبی و عروقی، پوکی استخوان، افسردگی، اختلالات فکری، چاقی و دیابت نوع دوم را کاهش می‌دهد و در پی آن موجب بهبود وضعیت سلامتی روحی و جسمی افراد و جامعه (۷) می‌شود.

از انواع فعالیت‌های ورزشی منظم و تأثیرگذار، ورزش همگانی یا ورزش سلامت‌محور^۱ است که با ایجاد نشاط، شادابی و سلامت در سطح جوامع مختلف پیگیری می‌شود (۸). مشارکت گسترده و محدود نبودن به سن (۹)، گروهی بودن، آزادانه و انتخابی بودن، کم‌هزینه بودن، کم‌اهمیت بودن رقابت و برد و باخت، جنسیت، نژاد، زمان و مکان (۱۰) و تفریحی، با نشاط و شاد بودن (۱۱)، همگی توصیف‌کننده جنبه‌های مختلف ورزش سلامت‌محورند. به هر حال تعابیر مختلفی از تعریف ورزش سلامت‌محور وجود دارد، ولی با استناد به تعاریف و مفاهیم استاندارد وزارت ورزش و جوانان، ورزش همگانی یا ورزش سلامت‌محور را می‌توان آن دسته از فعالیت‌های ورزشی اطلاق کرد که نشاط، سلامت بدنی و روانی را بهبود بخشد و می‌تواند روابط اجتماعی را شکل دهد و امکان شرکت برای همه افراد وجود داشته باشد (۱۲).

1. Sport for all & Health-centered sport

در راستای ورزش سلامت محور تأثیرات ورزش روی حافظه، بیان شده ورزش و فعالیت‌های مربوط به آن، جایگاه مهمی در فرهنگ جوامع پیدا کرده است (۱۳). همچنین به ضرورت برنامه‌ریزی در مسیر بهبود میزان مشارکت افراد در ورزش در جهت بهبود سلامت ذهنی (۱۴)، برطرف کردن موانع موجود در ورزش سلامت محور (۱۵)، کیفیت بالاتر زندگی و سلامت عمومی زنان شرکت‌کننده در ورزش (۱۶)، راهکارهای تسهیل مشارکت بدنی و بالا رفتن سلامت جسمی و ذهنی سالمندان با ورزش (۱۷)، پویایی و سلامت روان با ورزش (۱۸)، نقش ورزش در توسعه سواد بهداشتی (۱۹)، برنامه‌های تبلیغاتی به منظور ارتقای آگاهی‌های عمومی مردم در زمینه ورزش سلامت محور (۲۰)، افزایش سلامت روانی با ورزش (۲۱) و همچنین وجود ساختار سیستمی مبتنی بر تفکیک و ترکیب مناسب رویه‌ها و نقش‌ها با توجه به اولویت‌های مشخص شده برای توسعه مشارکت در ورزش سلامت محور (۲۲) اشاره شده است.

این بررسی‌ها نشان می‌دهد که توسعه ورزش سلامت محور اهمیت بسیار زیادی برای جوامع و دولت‌ها دارد و از آنجا که آموزش زیربنای توسعه جهان نوین است، به نظر می‌رسد بتوان گفت که با آموزش ورزش سلامت محور در راستای نهادینه‌سازی مشارکت در فعالیت‌های بدنی، گامی بزرگ در ارتباط با سلامت و تندرستی افراد جامعه برداشته خواهد شد. در راستای نقش میدان آموزش در جامعه مدرن، رویکردهای مختلفی وجود دارد (۲۳). آموزش جریانی است که دانش، مهارت و نگرش‌های مناسب برای ایفای نقش خاصی، ارائه می‌شود. در جریان آموزش، معلومات در ذهن فرد جایگزین شده و با آگاهی‌های قبلی فرد تلفیق می‌شود و در نتیجه در رفتار فرد تغییراتی مثبت اتفاق می‌افتد (۲۴). بدون دستیابی به آموزش و ایجاد آگاهی همگانی در انسان‌ها توسعه پایدار از شعاری سطحی و عوامانه فراتر نخواهد رفت. از سوی دیگر، نسل جدید، کنجکاو، جویا و تشنه شناخت است. تأمین این نیاز با توقف، پیروی صرف، روزمرگی و ایستا بودن میسر نمی‌شود (۲۵).

در خصوص ورزش سلامت محور و ارتقای کیفیت زندگی، نیاز به آموزش‌های مورد توجه است. اصلاح و روزآمد کردن روش‌های آموزش با تأکید بر روش‌های فعال، گروهی و خلاق از جمله موارد مورد نظر در تدوین برنامه راهبردی است. تدوین راهبرد، طرحی است که از طریق فرایند تصمیم‌گیری شفاف، به استفاده نظام‌مند از دانش می‌پردازد (۲۶). اطلاع از وضع موجود، آگاهی و تحلیل درست از محیط‌های داخلی و خارجی به آگاهی و برنامه‌ریزی بهتر برای توسعه و پیشرفت هرچه بیشتر ورزش در کشور کمک خواهد کرد (۲۷). بنابراین در دنیای پیچیده و نامطمئن امروزی، ورزش سلامت محور نیز همانند هر نظام

دیگری نیازمند تدوین برنامه راهبردی و برنامه‌های عملیاتی است و خلأهای موجود را می‌توان با تدوین برنامه راهبردی اثرگذار برطرف کرد.

سرعت روزافزون تغییرات در دنیای کنونی، به پیدایش عصری به نام عدم قطعیت^۱ منجر شده و محیطی سرشار از فرصت و تهدید را پیش‌روی سیستم‌های پیچیده کنونی قرار داده است. میزان پیش‌بینی‌ناپذیر بودن تحولات و نتایج آینده و عدم درک آن با دانش فعلی را عدم قطعیت گویند (۲۸). ابزار قدرتمندی که محیط‌های رقابتی آینده را حدس می‌زند و به توسعه راهبرد بلندمدت حتی در محیط‌های با بیشترین عدم قطعیت می‌پردازد، ابزار برنامه‌ریزی سناریو^۲ است (۲۹). سناریوها به ما می‌آموزند که درباره نامعلوم‌ها بیندیشیم و فرض‌های دست‌وپاگیر امروزی را از دست و پای ذهن باز کنیم و بتوانیم گسست‌هایی را که ممکن است جهان ما را دگرگون سازد، شناسایی کنیم. سناریوها نحوه انجام برنامه‌ریزی را توصیف کرده و اثربخشی آن را به‌عنوان کمک به برنامه‌ریزی راهبردی در شرایط نامشخص بیان می‌کنند (۳۰). در این زمینه می‌توان گفت برنامه‌ریزی سناریو از بخش‌های مهم برنامه‌ریزی راهبردی در دنیای امروز است و به‌نظر می‌رسد این تکنیک می‌تواند خلأ نگرانی از عدم شناخت آینده‌های پیش‌رو را برطرف سازد. یکی از محیط‌های بسیار مهم که عدم قطعیت‌های بی‌شمار و محیط بسیار پیچیده و پیوسته در حال تغییری دارد، محیط ورزش است.

در خصوص ورزش سلامت‌محور و ورزش همگانی و آموزش آن، تاکنون تحقیقی در حوزه آینده‌نگاری به ثبت نرسیده است؛ همچنین در زمینه نتایج حاصل از تحقیقات سناریونگاری می‌توان گفت اصول فکری حاکم در مطالعات آینده را می‌توان در آگاهی از نحوه تصمیم‌گیری و عملیات بازیگران برآمده از تصورات آینده دانست. طبق آمار سازمان بهداشت جهانی^۳ عدم تحرک فیزیکی چهارمین عامل خطر اصلی مرگ‌ومیر جهانی محسوب شده و تخمین زده می‌شود که ۶ درصد از میزان مرگ‌ومیر جهانی را شامل می‌شود (۸).

با توجه به اینکه علوم پزشکی و سلامتی به‌عنوان مجموعه‌ای از تعاریف شامل سلامتی، توانمندی، پیشگیری و درمان شناخته شده و ورزش نیز بهترین عامل پیشگیری و حفظ سلامت انسان تلقی می‌شود، تلاش برای نهادینه کردن ورزش در زندگی روزمره مردم به‌عنوان یک هدف مهم همواره مورد توجه است.

-
1. Uncertainty
 2. Scenario
 3. World Helath Organization

ورزش سلامت محور از بخش های اصلی فرایند ورزش محسوب می شود؛ توسعه آموزش ورزش سلامت محور می تواند ضامن سلامت افراد جامعه و یکی از عوامل مؤثر در توسعه ورزش کشور باشد؛ با وجود افزایش آگاهی عمومی در زمینه تأثیر ورزش در زندگی، ورزش سلامت محور تاکنون نتوانسته است جایگاه مطلوبی در زمینه آموزشی در ایران پیدا کند. تاکنون تمام مطالعات راهبردی ورزش سلامت محور، براساس تحلیل های خطی، سنتی و گذشته نگر طرح ریزی شده اند که دیگر در شرایط پیچیده کنونی، کارایی لازم را ندارند. برای بهبود این خلأ دانش، پرداختن به مطالعه ای براساس رویکردهای نوین راهبردی در شرایط عدم قطعیت، مانند آینده نگاری راهبردی که با نگاه به آینده در پی تدوین برنامه های میان مدت و بلندمدت برای توسعه آموزش ورزش سلامت محور باشد، ضروری به نظر می رسد. در پژوهش حاضر از یکی از روش های آینده نگاری به نام برنامه ریزی سناریو که تحلیل های متعدد و چندگانه ای از روندهای احتمالی آینده ارائه می کند، استفاده شده است. از این رو در این پژوهش به دنبال پاسخگویی به این پرسش ها هستیم که سناریوهای آینده آموزش ورزش سلامت محور ایران کدام اند؟

روش شناسی

این تحقیق با ماهیت اکتشافی و با هدف شناخت آینده های پیش رو در عرصه آموزش ورزش سلامت محور ایران انجام گرفت. هدف از تحقیقات اکتشافی، روشننگری مفاهیم و تصحیح مسائل و ایده هاست. از آنجا که فرایند این تحقیق دارای لایه های مختلفی است، به صورت خلاصه لایه های فرایند پژوهش از نظر ماهیت پژوهش کاربردی- توسعه ای، از منظر جهت گیری پژوهش بنیادی، نحوه انجام پژوهش ترکیبی، پارادایم حاکم بر پژوهش تفسیری، رویکرد پژوهش استقرایی، راهبرد پژوهش پیمایشی و مطالعه موردی (آینده نگاری)، حیطة جمع آوری داده ها کتابخانه ای و میدانی و در نهایت از منظر ابزار جمع آوری داده ها مصاحبه های عمیق، پرسشنامه باز و بررسی منابع، اسناد و مدارک است.

در تحقیقات آینده نگاری، در مراحل مختلف پژوهش از روش های متفاوتی بهره گرفته می شود. این پژوهش از لحاظ رویکرد مطالعات آینده پژوهی دارای رویکرد اکتشافی است و برنامه ریزی بر پایه سناریو براساس روش منطق شهودی صورت گرفته است. اما رویکرد تحلیلی و پردازش نهایی یافته ها با استفاده از تحلیل روندها و عدم قطعیت ها و الگوی سناریونگاری تلفیقی^۱ صورت گرفته است (لیپتزیگ و رولندبرگر^۲،

1 . Interacting Scenario

2 . Leipzig and Rolandburger

۲۰۱۳). این رویکرد براساس فرایندی شش مرحله‌ای صورت می‌پذیرد. در مرحله اول تعریف محدوده پروژه، هدف پروژه، افق زمانی، شرکت‌کنندگان و ذی‌نفعانی که در فرایند برنامه‌ریزی حضور دارند مشخص شدند. هدف اصلی این مرحله، ایجاد درکی مشترک در زمینه محدوده پروژه برنامه‌ریزی سناریو است. در این بخش تیم تحقیق مشخص کرد که هدف این پروژه، توسعه سناریوهایی برای آموزش ورزش سلامت محور ایران تا بیست سال آینده است. گام بعدی، تصمیم‌گیری در مورد ذی‌نفعان داخلی و خارجی است که در فرایند بازخورد ۳۶۰ درجه ذی‌نفعان به‌نظر آنها استناد خواهد شد. در این پروژه، مدیران و کارشناسان وزارت ورزش و جوانان، فدراسیون ورزش‌های همگانی و هیأت‌های استانی ورزش همگانی به‌عنوان ذی‌نفعان داخلی و همچنین مدیران و کارشناسان حوزه سلامت علوم پزشکی و سلامت، بهداشت و درمان و خبرگان حوزه ورزش سلامت محور به‌عنوان ذی‌نفعان خارجی و جامعه آماری این پژوهش در نظر گرفته شدند. به‌طور کل ۲۸ نفر براساس نمونه‌گیری هدفمند به‌عنوان ذی‌نفعان داخلی و خارجی انتخاب شدند. خروجی این مرحله، تعریف اهداف شفاف و صریح برای پروژه است. در مرحله دوم تحلیل شناختی، هدف اصلی، بررسی دیدگاه‌های ذی‌نفعان داخلی و خارجی در زمینه تغییرات و توسعه‌های آموزش ورزش سلامت محور در آینده است. ابزار مورد استفاده، فرایند بازخورد ۳۶۰ درجه ذی‌نفعان است. در این بازخورد در گام اول، از طریق مصاحبه و پرسشنامه بازپاسخ، از ذی‌نفعان خواسته شد تا تمامی عوامل تأثیرگذار سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، تکنولوژیکی، زیست‌محیطی و قانونی^۱ (PESTEL) را که به نظر آنها ساختار و محیط آموزش ورزش سلامت محور ایران را در زمان حال و آینده شکل می‌دهند، نام ببرند. این روند، تا رسیدن به اشباع نظری ادامه داشت. پس از اتمام مصاحبه‌ها و تکمیل پرسشنامه‌های باز مرحله اول و جمع‌آوری پاسخ‌های تمام شرکت‌کنندگان، تیم تحقیق با توجه به عوامل مشترکی که در میان تمامی عوامل وجود داشت، آنها را گروه‌بندی یا با یکدیگر ترکیب کردند. بر این اساس، ۳۰ عامل اصلی که از سوی ذی‌نفعان، مرتبط تشخیص داده شد، در قالب شش بُعد کلان محیطی که پیش از این ذکر شد، تفکیک شدند. در گام بعدی بازخورد ۳۶۰ درجه، پرسشنامه محدود با ۳۰ عامل اصلی به‌دست آمده، در اختیار ذی‌نفعان قرار گرفت و از آنها درخواست شد تا به هر عامل براساس میزان تأثیرگذاری که می‌تواند بر توسعه آموزش ورزش سلامت محور داشته باشد، از عدد ۱ به‌منزله ضعیف تا عدد ۱۰ به‌منزله قوی و همچنین به درجه عدم قطعیت مرتبط با آن عامل از عدد ۱ به‌منزله کم تا عدد ۱۰ به‌منزله زیاد، امتیاز

1 . Political , Economic, Social , Technology, Environmental , Legal

دهند. خروجی این مرحله، شناسایی فهرستی از عوامل تأثیرگذار توسعه آموزش ورزش سلامت محور ایران است که به نوعی محرک تغییرات آینده به حساب می آید و آن را شکل می دهند. در این مرحله نظرهای ذی نفعان داخلی و خارجی در خصوص این عوامل با یکدیگر مقایسه شد. در مرحله سوم تحلیل روندها و عدم قطعیت‌ها؛ هدف اصلی، بررسی و ارزیابی روندهای مرتبط است. روندها به طور معمول نیروهایی تا حدودی تدریجی، یا به عبارت دیگر عوامل و الگوهایی هستند که به طور فراگیر سبب تغییر در جامعه می شوند. ابزار مورد استفاده در این مرحله، نمودار تأثیر/عدم قطعیت^۱ است. این نمودار به عنوان راه‌حلی برای ساختاردهی و اولویت‌بندی تعداد بسیار زیاد متغیرهای ورودی در رویکردهای برنامه‌ریزی سناریو معرفی شد. ماتریس تأثیر/عدم قطعیت، دارای دو بعد است؛ عدم قطعیت‌ها روی محور افقی و پتانسیل تأثیرگذاری بر عملکرد آینده روی محور عمودی نشان داده می شوند. هر یک از عوامل براساس امتیازهایی که از حیث پتانسیل‌های تأثیرگذاری و درجه عدم قطعیت در مرحله بازخورد ۳۶۰ درجه ذی نفعان گرفتند، جایگاه را در ماتریس پیدا می کنند. نمودار تأثیر/عدم قطعیت به سه بخش فاکتورهای کم‌اهمیت، روندها و عدم قطعیت‌های بحرانی تقسیم می شود. خروجی این مرحله، دو عدم قطعیت کلیدی بود که اساس توسعه سناریوها در مرحله بعد هستند. در مرحله چهارم ایجاد سناریوها؛ سناریوهای مشخصی برای آموزش ورزش سلامت محور ایران ایجاد کرده و آنها را به طور کامل تشریح می کنیم. هدف اصلی این مرحله، توسعه سناریوها بر مبنای دو عدم قطعیت کلیدی شناسایی شده در مرحله قبل است. ابزار مورد استفاده در این مرحله ماتریس سناریو^۲ بود. ماتریس سناریو روشی مبتنی بر قیاس با نگرش بیرون به درون فرایند طراحی و توصیف سناریوها در سه گام است. در گام اول با در نظر گرفتن توسعه‌های مثبت و منفی و براساس نتایجی که از ماتریس تأثیر /عدم قطعیت به دست آمد. در گام دوم باید داستان‌هایی که در پس هر سناریو وجود دارد، شکل بگیرد. برای ایجاد این داستان‌ها، اغلب زنجیره‌ای از روابط علت و معلولی را شکل می دهند که تعامل آنها با هم وضعیت نهایی سناریو را رقم می زند. این زنجیره روابط علت و معلولی دیاگرام تأثیر^۳ نام دارد. در گام سوم، فرایند توصیف هر سناریو در قالب یک داستان آغاز شد؛ با قرار دادن دیاگرام تأثیر به عنوان مینا، می توان ماهیت پویای هر یک از توسعه‌ها را توصیف کرد. خروجی این مرحله، تعریف تفصیلی و کامل چهار سناریو ممکن آموزش ورزش سلامت محور ایران است. در مرحله پنجم تعریف راهبرد؛

1 . Impact/Uncertainty Grid

2 . Scenario Matrix

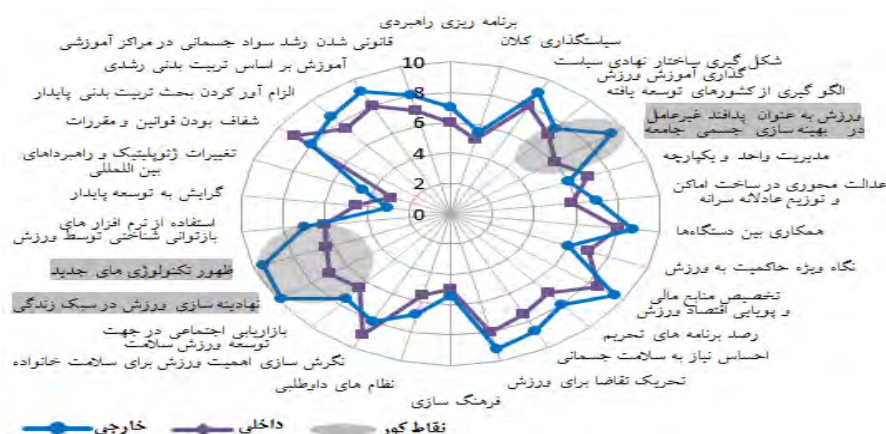
3 . Influence Diagram

راهبردها و گزینه‌های مشخص برای هر یک از سناریوها تعریف شد و مجموعه اقدام‌های اجرایی مشخصی، توسعه یافتند. ابزار مورد استفاده در این مرحله، دستورالعمل تدوین راهبرد یا راهروی راهبرد^۱ است. با استناد به روندها و عدم قطعیت‌های شکل‌دهنده مثبت‌ترین سناریو، راهبرد اصلی آموزش ورزش سلامت محور ایران، تعریف شد. خروجی این مرحله، گزینه‌های جامع و کامل راهبردی برای مثبت‌ترین سناریو است. در مرحله ششم پیش و کنترل؛ هدف اصلی، پیش تغییرها و توسعه‌های مربوط به راهبردهاست. ابزار مورد استفاده در این مرحله، اتاق کنترل سناریوهاست.^۲ از آنجا که پیش و کنترل راهبردها، مدتی پس از اجرای آنها و در آینده صورت می‌گیرد، در این پژوهش به این مرحله پرداخته نمی‌شود.

یافته‌ها

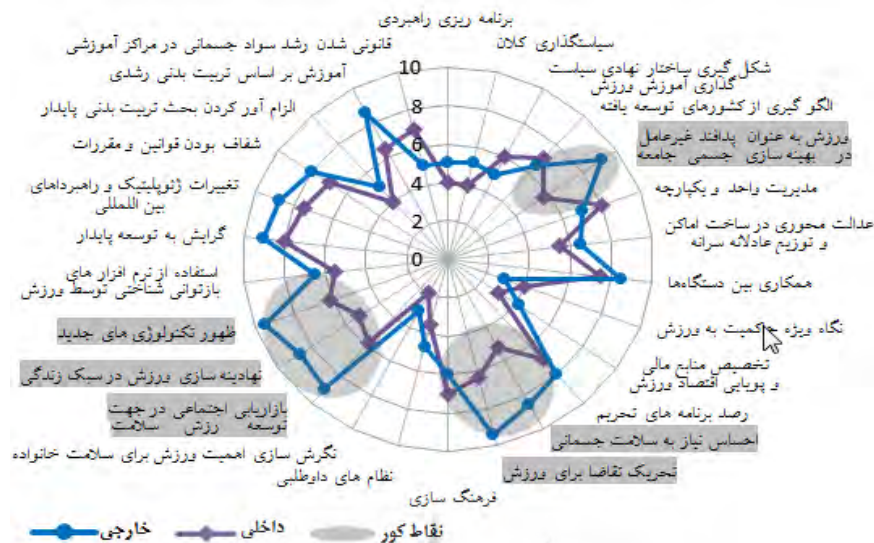
نتایج حاصل از اجرای فرایند شش مرحله‌ای سناریونویسی در پایان مرحله دوم به شرح نمودارهای ۱ و ۲ است. خروجی، ابزار بازخورد ۳۶۰ درجه ذی‌نفعان، شامل ۲۶ عامل اصلی و مهمی بود که به‌طور بالقوه می‌توانند بر آینده آموزش ورزش سلامت محور ایران تأثیرگذار باشند. در شکل ۱ مقایسه نظرهای ذی‌نفعان داخلی و خارجی در خصوص این ۲۶ فاکتور در ارتباط با پتانسیل تأثیرگذاری بر عملکرد آموزش ورزش سلامت محور، به‌وسیله نمودار عنکبوتی نمایان است. مشخص شد که عوامل «نگرش‌سازی اهمیت ورزش برای سلامت خانواده» و «تغییرات ژئوپلیتیک و راهبردهای بین‌المللی»، از نظر ذی‌نفعان داخلی به ترتیب به‌عنوان مؤثرترین و کم‌اثرترین و همچنین عوامل «تهدادینه‌سازی ورزش در سبک زندگی» و «گرایش به توسعه پایدار»، از نظر ذی‌نفعان داخلی به ترتیب بیشترین و کمترین تأثیر را بر توسعه آموزش ورزش سلامت محور دارا هستند.

-
1. Strategy Corridor
 2. Scenario Contorol

شکل ۱. نمودار عنکبوتی پتانسیل تأثیرگذاری بر آموزش ورزش سلامت محور ایران: دیدگاه‌های خارجی در برابر داخلی

در نمودار عنکبوتی، می‌توانیم نقاط کور را به صورت بصری شناسایی کنیم؛ نقاط کور آن دسته از عوامل تأثیرگذارند که از دید ذی‌نفعان خارجی تأثیر بیشتری بر توسعه آموزش ورزش سلامت محور دارند، در صورتی که این عوامل از نظر ذی‌نفعان داخلی، از اهمیت کمتری برخوردارند. روی نمودار عنکبوتی، هر جا که برای هر عامل فاصله بین نظر ذی‌نفعان خارجی و داخلی زیاد و معنادار است، به عنوان محدوده نقاط کور با رنگ متمایز از زمینه مشخص می‌شود. همان‌طور که در شکل ۲ مشخص است، سه نقطه کور با فاکتورهای «ورزش به عنوان پدافند غیرعامل در بهینه‌سازی جسمی جامعه، نهادینه‌سازی ورزش در سبک زندگی و ظهور تکنولوژی‌های جدید»، مشخص شده است. با توجه به نتایج شکل ۲ مشخص شد که عوامل «تغییرات ژئوپلیتیک و راهبردهای بین‌المللی» و «نظام‌های داوطلبی»، از نظر ذی‌نفعان داخلی به ترتیب به عنوان بیشترین و کمترین و همچنین عوامل «ظهور تکنولوژی‌های جدید» و «نگاه ویژه حاکمیت به ورزش» از نظر ذی‌نفعان داخلی به ترتیب دارای بیشترین و کمترین درجه عدم قطعیت در ارتباط با توسعه آموزش ورزش سلامت محورند.

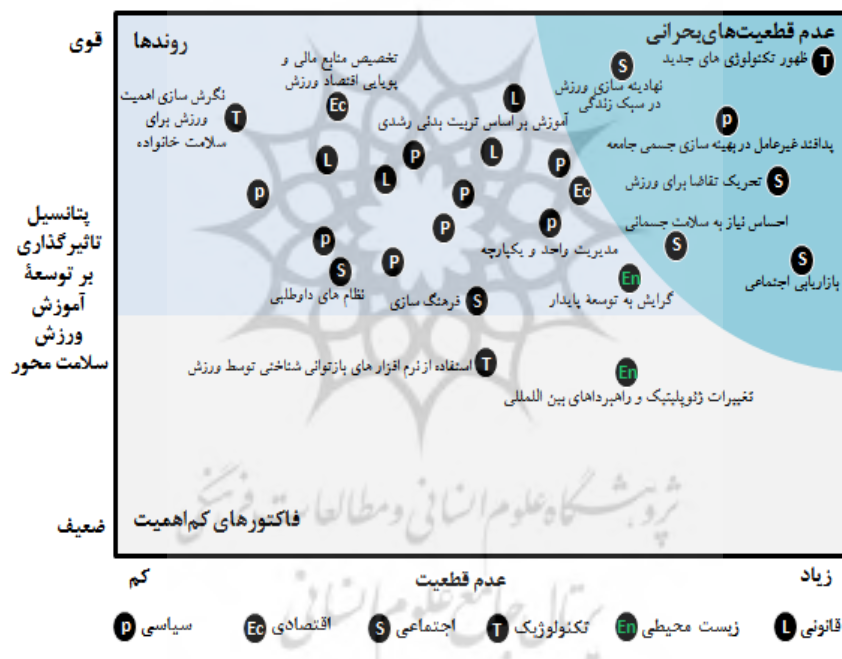

شکل ۲. نمودار عنکبوتی درجه عدم قطعیت آموزش ورزش سلامت محور ایران: دیدگاه های خارجی در برابر داخلی

نمودار عنکبوتی موجود در شکل ۲ نشان داد که از لحاظ درجه عدم قطعیت، نقاط کور بیشتری نسبت به بعد تأثیرگذاری وجود دارد که تاکنون به هر دلیلی نادیده گرفته شده اند؛ افزون بر سه نقطه کوری که قبلاً معرفی شد و در نمودار عنکبوتی درجه عدم قطعیت نیز حضور دارند و فاصله معناداری بین نظر شرکت کنندگان خارجی و داخلی در این زمینه وجود دارد، نقاط کور دیگری مانند فاکتورهای «احساس نیاز به سلامت جسمانی، تحریک تقاضا برای ورزش و بازاریابی اجتماعی در جهت توسعه ورزش سلامت محور» نمایان شد؛ این نقاط کور اغلب در حوزه اجتماعی مطرح بودند. نقاط کور کشف شده در این مرحله، عدم قطعیت های بحرانی توسعه آموزش ورزش سلامت محور ایران، از نظر ذی نفعان هستند.

در گام سوم فرایند شش مرحله ای سناریونویسی، مطابق شکل ۳ و در قالب نمودار تأثیر / عدم قطعیت، میزان تأثیر هریک از عوامل شناسایی شده بر توسعه آموزش ورزش سلامت محور ایران و همچنین درجه عدم قطعیت مرتبط با هر عامل، به طور سیستماتیک مشخص شده است. جایگاه هریک از عوامل در نمودار براساس متوسط امتیازهایی که از سوی ذی نفعان در مرحله دوم به آنها تعلق گرفت، مشخص شد و به غیر از عواملی که نام آنها در نمودار ذکر شد، بقیه عوامل با حروف اختصاری نوع آنها (سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، تکنولوژیک، زیست محیطی و قانونی) به نمایش درآمدند؛ البته با توجه به این مسئله که گروه های

مختلف ذی نفعان، ممکن است از برخی عوامل، ارزیابی‌های متفاوتی داشته باشند، پس از بحث و تبادل نظر مجدد با برخی مصاحبه‌شوندگان در خصوص این عوامل، در ارتباط با جایگاه آنان در نمودار، تجدیدنظر شد. بخش پایینی شکل ۳، فاکتورهای کم‌اهمیت را که تأثیر نسبتاً اندکی بر عملکرد توسعه آموزش ورزش سلامت محور دارند و در فرایند برنامه‌ریزی راهبردی مبتنی بر سناریو، حذف شده و در ادامه به آنها استناد نخواهد شد، نشان می‌دهد؛ فاکتورهای «تغییرات ژئوپلیتیک و راهبردهای بین‌المللی و استفاده از نرم‌افزارهای بازتوانی شناختی توسط ورزش»، کم‌اهمیت‌ترین فاکتور موجود از نظر ذی‌نفعان بود. بخش بالا و سمت چپ نمودار، عواملی را نشان می‌دهد که تأثیر زیادی بر توسعه آموزش ورزش سلامت محور ایران دارد و پیش‌بینی آنها نسبتاً آسان است و از این عوامل به‌عنوان روند نام می‌بریم. تأثیرگذارترین روند انتخابی توسط ذی‌نفعان، روند «تخصیص منابع مالی و پویایی اقتصاد ورزش» بود.

شکل ۳. نمودار تأثیر / عدم قطعیت آموزش ورزش سلامت محور ایران

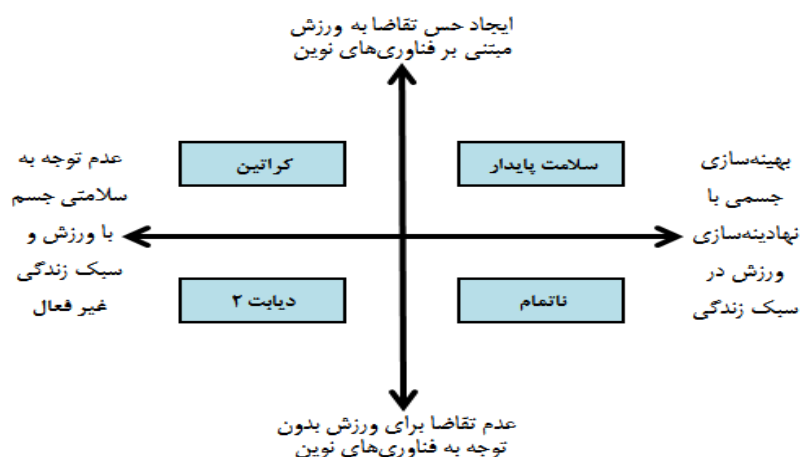
بخش بالا و سمت چپ نمودار (شکل ۳)، مهم‌ترین عوامل برای توسعه سناریوها را شامل می‌شود. عدم قطعیت‌های بحرانی، نقش مهمی در شناسایی دو بعد اصلی که پایه و اساس توسعه سناریو هستند،

ایفا می‌کند؛ اغلب این دو بعد اصلی از طریق ترکیب و تقسیم‌بندی صحیح و دقیق همین عوامل شناسایی می‌شوند. در این پروژه، عدم قطعیت‌های بحرانی، شش مورد و شامل «ورزش به‌عنوان پدافند غیرعامل در بهینه‌سازی جسمی جامعه، نهادینه‌سازی ورزش در سبک زندگی، ظهور تکنولوژی‌های جدید، احساس نیاز به سلامت جسمانی، تحریک تقاضا برای ورزش و بازاریابی اجتماعی در جهت توسعه ورزش سلامت‌محور» است. این عدم قطعیت‌های بحرانی براساس عناوین یا عناصر مشترک میان آنها و همچنین معانی و کاربردهایشان در تقسیم‌بندی‌های سطح بالا به دو گروه تقسیم می‌شوند.

سه عدم قطعیت بحرانی (ظهور فناوری‌های جدید، تحریک تقاضا برای ورزش و بازاریابی اجتماعی در جهت توسعه ورزش سلامت‌محور) در بعد اول قرار گرفتند؛ این عوامل در پی حس تقاضا خواهی برای ورزش در جامعه و براساس آموزش با فناوری‌های نوین، هستند، بنابراین این سه عامل با یکدیگر اولین بعد سناریو را با نام «ایجاد حس تقاضا به ورزش مبتنی بر فناوری‌های نوین» شکل دادند.

سه عدم قطعیت بحرانی دیگر (ورزش به‌عنوان پدافند غیرعامل در بهینه‌سازی جسمی جامعه، نهادینه‌سازی ورزش در سبک زندگی و احساس نیاز به سلامت جسمانی) در بعد دوم قرار گرفتند. این عوامل ریشه در فعالیت‌های پایدار بدنی و نقش آن در بهبود کیفیت زندگی دارند و در پی بالا بردن سواد بهداشتی از طریق ورزش هستند و با تکیه بر عوامل اجتماعی و سیاسی به‌دنبال بازآفرینی سیستم‌های اجتماعی مبتنی بر سلامت خانواده هستند؛ این سه عامل با یکدیگر دومین بعد سناریو را با نام «بهینه‌سازی جسمی با نهادینه‌سازی ورزش در سبک زندگی» شکل دادند. شناسایی این دو عدم قطعیت کلیدی، پایه و اساس توسعه سناریوهای آموزش ورزش سلامت‌محور ایران در گام بعد است.

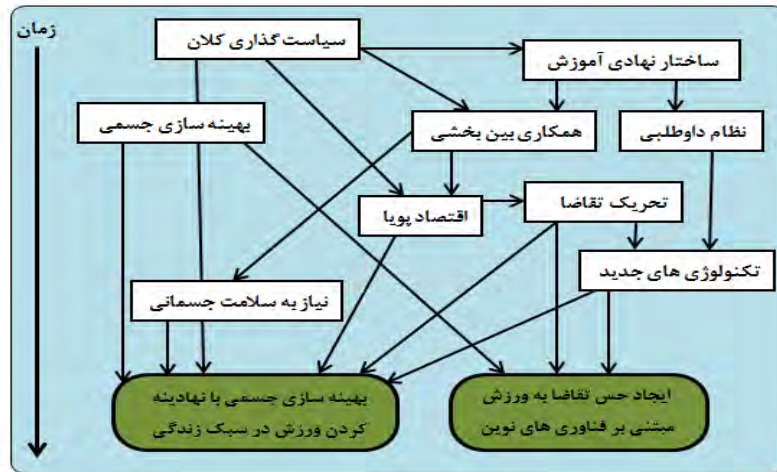
نتایج حاصل از اجرای فرایند شش مرحله‌ای سناریونویسی در پایان مرحله چهارم به شرح شکل ۴ است. ماتریس سناریو، هسته اصلی شناسایی سناریوها مبتنی بر دو فاکتور عدم قطعیت کلیدی (ایجاد حس تقاضا به ورزش مبتنی بر فناوری‌های نوین و بهینه‌سازی جسمی با نهادینه‌سازی ورزش در سبک زندگی) است که با استفاده از ماتریس تأثیر / عدم قطعیت در مرحله قبل شناسایی شدند.

شکل ۴. ماتریس سناریو: آموزش ورزش سلامت محور ایران

در گام اول از این مرحله، برای ایجاد سناریوها، وضعیت آتی هر یک از عدم قطعیت‌های کلیدی در منفی‌ترین و مثبت‌ترین حالت روی محورهای افقی و عمودی ماتریس به تصویر کشیده شده است؛ سپس سناریوها در چهار ناحیه ماتریس سناریو جای گرفتند، که در نتیجه به صورت خودکار چهار سناریوی مجزا به وجود آمدند (شکل ۴). سناریوها را باید به گونه‌ای توسعه داد که افق زمانی مشخص شده در گام اول (سال ۱۴۲۰) را پوشش دهند. برای اینکه به خاطر سپردن سناریوها آسان باشد، به هر سناریو نامی کوتاه اختصاص می‌دهیم؛ برای سناریوهای آموزش ورزش سلامت محور ایران، نام‌های «سلامت پایدار»، «ناتمام»، «کراتین» و «دیابت ۲»، بر این اساس که خواننده به سرعت بتواند داستان پشت هر سناریو را حدس بزند، انتخاب شدند.

نتایج حاصل از اجرای نمودار تأثیر در گام دوم مرحله چهارم از فرایند شش مرحله‌ای سناریونویسی به شرح شکل ۵ است. برای ایجاد داستان‌هایی که در پس هر سناریو وجود دارد، از زنجیره روابط علت و معلولی با به کارگیری عوامل، نیروها، روندها و نحوه تعامل آنها با یکدیگر استفاده می‌کنیم. در نمودار تأثیر یا نودار تأثیر ساده توسعه آموزش ورزش سلامت محور ایران، در کل از پنج روند، چهار عدم قطعیت بحرانی و دو عدم قطعیت کلیدی استفاده شد.

شکل ۵. نمودار اثر ساده توسعه آموزش ورزش سلامت محور ایران

زمانی که با استفاده از دیاگرام تأثیر ساده، توسعه‌های آتی متفاوت را به تصویر می‌کشیم، باید توجه داشته باشیم که توسعه‌ها از یک سو معتبر و از سوی دیگر با یکدیگر سازگار باشند. روابط میان یک روند، برای مثال «نظام‌های داوطلبی» و یک عدم قطعیت بحرانی مانند «ظهور فناوری‌های جدید» باید از طریق پیکان‌هایی که تأثیر توسعه یکی بر دیگری را نشان می‌دهند، واضح و خالی از ابهام باشد. پس از ترسیم دیاگرام تأثیر ساده، برای هر سناریو یک داستان یا شرح حال نگاشته می‌شود. داستان‌های مختلف براساس چگونگی تغییر عوامل در دیاگرام تأثیر ساده، توسعه پیدا می‌کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

امروزه ورزش و ابعاد گوناگون آن به‌عنوان یک مبحث مهم مورد توجه است و به‌عنوان پدیده‌ای منحصربه‌فرد در جهت ایجاد جامعه‌ای پویا و شاداب و رفع بسیاری از بحران‌های اجتماعی، فرهنگی و حتی اقتصادی و سیاسی کاربردهای فراوان خود را نمایان ساخته است. ورزش و فعالیت‌های جسمانی مطلوب، افزون بر تحرک، نشاط و شادابی روحی، سبب افزایش سلامتی جسم نیز می‌شود. فعالیت‌های ورزشی برای عموم لازم و ارزشمند است.

با استناد به مهم‌ترین عدم قطعیت بحرانی ظهور فناوری جدید و مهم‌ترین روند نگرش‌سازی اهمیت ورزش برای سلامت خانواده، عوامل فردی شامل احساس نیاز کردن، سلامت جسمانی، اعتماد به نفس و

عوامل فرهنگی شامل نگرش جامعه، توجه به ورزش سلامت محور، سبک زندگی، نهادینه کردن ورزش سلامت محور، توسعه پایدار در ورزش و همچنین عوامل اقتصادی شامل اختصاص بودجه‌های لازم، از مهم‌ترین این مسائل بی‌ثباتی در اقتصاد و توزیع سرمایه از توسعه مؤسسات ورزشی - تفریحی کوچک جلوگیری می‌کند. همچنین ورزش سلامت محور بیش از آنکه پدیده‌ای فردی باشد، پدیده‌ای اجتماعی فرهنگی است که در این زمینه برای بهبود سبک زندگی سلامت محور، امکانات و تشویق‌های لازم برای ورزش بیشتر باید فراهم شود.

دو عدم قطعیت اصلی ایجاد حس تقاضا به ورزش مبتنی بر فناوری‌های نوین و بهینه‌سازی جسمی با نهادینه‌سازی ورزش در سبک زندگی در آموزش ورزش سلامت محور ایران می‌بایست مدنظر قرار گیرد که در این زمینه باید گفت رویکرد ویژه به تحریک تقاضا برای ورزش شامل برنامه‌ریزی و طراحی برنامه‌های بلندمدت، ایجاد انگیزه، آگاهی، افزایش شدت مشارکت در ورزش، ایجاد تقاضا برای ورزش و عواملی از این دست، می‌تواند راه را در ارائه مدل تحریک تقاضا برای ورزش در جامعه ایرانی توانمند سازد.

اجرای راهبردهای برآمده از سناریوها و همچنین مقوله‌های فرعی دیگری مانند درون‌زا شدن ورزش در بین افراد جامعه، افزایش حس ورزش خواهی، سلامت جامعه، کاهش هزینه‌های سلامت در جامعه را در پی خواهد داشت و موجب ایجاد انگیزه بیشتر در جامعه می‌شود؛ همچنین تغییر نگرش و باور، فرهنگ‌سازی، بالا بردن سطح عملکردی جامعه و ایجاد محیط پویا را در پی خواهد داشت. ورزش تأثیرات گسترده و جایگاه ارزشمند خود را در اقتصاد، سلامت افراد، گذران اوقات فراغت سالم و لذت‌بخش به‌ویژه نسل نوجوان و جوان و در ایجاد روابط اجتماعی، پیشگیری از ابتلا به بیماری‌های رو به گسترش در جامعه متجلی ساخته است. بر این اساس چهار سناریو برای سال ۱۴۲۰ و توسعه آموزش ورزش سلامت محور ایران تعریف شده‌اند.

سناریو اول (سلامت پایدار): با شکل‌گیری ساختار نهادی سیاست‌گذاری آموزش ورزش سلامت محور و استفاده از فناوری‌های جدید برای آموزش ورزش و همگانی کردن آن و حضور هوش مصنوعی در این دستاوردهای تازه، حس ورزش خواهی به‌طور فزاینده‌ای افزایش پیدا کرده است. احساس نیاز به سلامت جسمانی و آگاهی از فواید آن برای سلامت روح و جسم، به فعالیت بدنی پایدار در درصد زیادی از کل جامعه منجر شده است. امروزه همکاری‌های بین‌بخشی هدفمند براساس بهره‌گرفتن از نظام‌های داوطلبی و آموزش‌های اصولی از راه دور یا حضوری، اهمیت ورزش برای سلامت خانواده‌ها و بهینه‌سازی جسمی

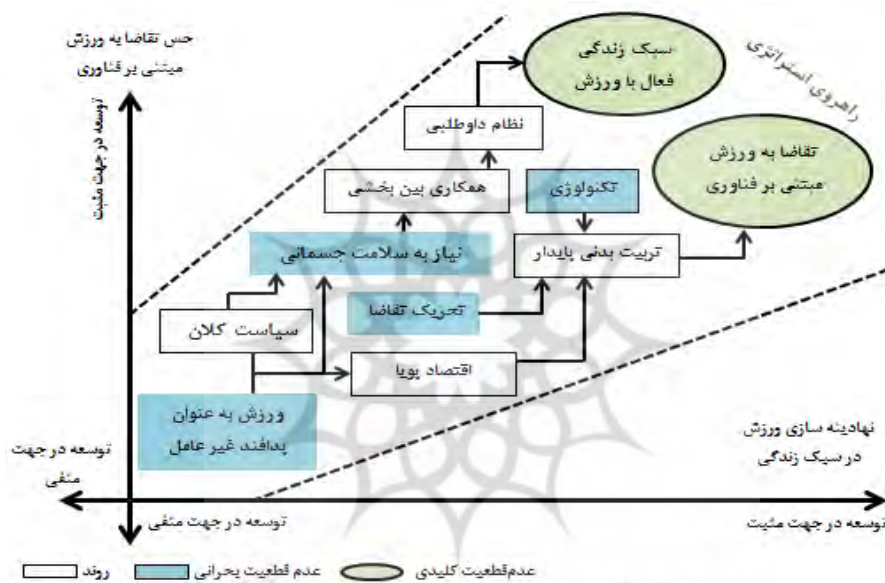
آنها را به عنوان یک سیاست کلان به عنوان پدافند غیرعامل برای جلوگیری از شیوع بیماری‌ها، دنبال می‌کنند و فعالیت بدنی در سبک زندگی ایرانیان، با سرعت مطلوبی در حال نهادینه شدن است. سناریو دوم (ناتمام): مداخلات آموزشی ورزش سلامت محور با همکاری وزارت بهداشت و درمان و وزارت ورزش و جوانان در جهت دستیابی به بهینه‌سازی جسمی افراد جامعه، گام مثبتی در جهت نهادینه کردن سبک زندگی فعال است و نه تنها در راستای دستیابی به اهداف بهداشتی - سلامتی گام برمی‌دارد، بلکه زمینه‌ساز توسعه پایدار در جامعه است. امروزه این همکاری بین‌بخشی دستاوردهای به نسبت خوبی داشته است، اما در نبود سیاست‌های کلان در زمینه بازاریابی اجتماعی در جهت توسعه ورزش سلامت محور و به کارگیری نادرست فناوری‌های جدید و فضای مجازی و نادیده گرفتن این موارد مهم برای بالا بردن سطح آگاهی جامعه در زمینه تندرستی و فواید آن، با وجود تخصیص منابع مالی مستقل، حس ورزش خواهی پایینی وجود دارد و خطر وجود بیماری‌های غیرواگیر، در کمین افراد مستعد و بی‌اعتنا به ورزش است.

سناریو سوم (کراتین): امروزه فناوری کامپیوتر به طور وسیع و بیشتر از همه زمان‌ها در جامعه گسترش پیدا کرده و با تمامی جنبه‌های زندگی تلفیق شده است. با الگوگیری از کشورهای توسعه یافته و تخصیص منابع مالی و پویایی اقتصاد ورزش و با تبلیغات زیاد در رسانه‌های اجتماعی که امروزه به صورت برنامه‌های ویژه ورزشی ارائه می‌شوند، ایجاد حس تقاضا برای ورزش افزایش پیدا کرده است. متأسفانه به دلیل نهادینه نشدن سبک ورزش در سبک زندگی و بی‌توجهی به سلامت جسمانی از طریق ورزش، این حس ورزش خواهی، بیشتر براساس ظواهر فیزیکی، زیبایی و گاهاً برای تفریح، که آن هم به صورت نامنظم، است و همچنان درصد زیادی از افراد جامعه، نسبت به فواید فعالیت جسمانی پایدار یا آگاه نیستند یا بسیار بی‌توجه‌اند.

سناریو چهارم (دیابت ۲): هیچ همکاری‌ای بین دستگاه‌های متولی ورزش و علوم پزشکی وجود ندارد و فقط در بعضی حیطه‌ها به صورت جزیره‌ای، این همکاری برای مدت کوتاهی شکل می‌گیرد که باز هم مدیریت واحد و یکپارچه‌ای در این مورد، به چشم نمی‌آید. رصد برنامه‌های تحریم، حاکی از ادامه دار بودن تحریم‌های اقتصادی است و بودجه‌های علوم ورزشی و علوم پزشکی، با کاهش شدیدی روبه‌رو هستند. در این شرایط توان کافی برای تحریک تقاضای ورزش وجود ندارد و جنبه منفی فناوری‌های جدید دامنگیر جامعه شده و به بی‌حرکی انجامیده است. هیچ توجهی به سلامت جسم با فعالیت‌های بدنی انجام نمی‌گیرد

و فعالیت نیروی داوطلبی در این زمینه بسیار محدود شده است. نهادینه نشدن سبک زندگی فعال، خطر مواردی مثل بیماری‌های قلبی، دیابت و سکته را افزایش داده است.

نتایج حاصل از اجرای دستورالعمل راهروی راهبرد برای آموزش ورزش سلامت محور ایران به شرح شکل ۶ است. این دستورالعمل همواره در تلاش است تا در مسیر مثبت‌ترین سناریو قرار گیرد؛ این سناریو اغلب در قسمت بالا و سمت راست ماتریس سناریو قرار دارد. تمرکز راهروی راهبرد بر دو عامل اصلی محرک توسعه سناریو که همان محورهای ماتریس سناریو و عدم قطعیت‌های بحرانی مرتبط با آنها هستند، است.

شکل ۶. راهروی راهبرد برای آموزش ورزش سلامت محور ایران

با در نظر گرفتن راهروی راهبرد و تأثیر روندها و عدم قطعیت‌های بحرانی که در مسیر مثبت‌ترین سناریو قرار داشتند، تعیین راهبرد «ورزش به عنوان راهبرد پدافند غیرعامل در بهینه‌سازی جسمی در پیشگیری از بیماری‌ها» به عنوان راهبرد اصلی آموزش ورزش سلامت محور ایران بود.

ایده‌های منحصربه‌فردی در مورد راهبرد تقاضا و مدل کسب‌وکار وجود دارد که هر دو دیدگاه تقاضا و مفهوم مدل کسب‌وکار می‌تواند به‌طور مشترک به درک بهتر راهبرد متکی بر بینش متمایز از هر جریان به‌طور خاص کمک کند. نتایج تحقیق نشان داد که در راهبرد به سمت تقاضا می‌توان به دانش‌افزایی و

درک مدل تجاری کمک کرد. در این زمینه محققان بیان می‌دارند که مشارکت ورزشی با استفاده از یک مدل جمعیت‌شناختی اقتصادی به درک بیشتری در به رسمیت شناختن اجتماع کمک می‌کند و هر فرد برای به حداکثر رساندن توانایی خود تلاش می‌کند. همچنین عوامل مختلف اجتماعی و اقتصادی از یک سو تعیین‌کننده‌های مهم در مشارکت ورزشی‌اند و از نظر تعداد فراگیری ورزش در سایر شناخت اجتماع نقش مؤثری و متفاوتی برای ورزش و مشارکت دارد. تقویت سلامت جسمی در جامعه و رشد اقتصادی ناشی از تأثیرات ورزش در روح و جسم نیروی کار و ایجاد امنیت در اثر جلوگیری از روی‌آوری جوانان به رفتارهای خلاف، از دیگر ابعاد مهمی است که موجب توجه بیشتر فعالان اقتصادی به مقوله ورزش شده است. ورزش و تحرک می‌تواند در پیشگیری از وقوع جرم و ناهنجاری‌ها و آسیب‌های اجتماعی نقشی بسزایی ایفا کند.

از این‌رو ورزش سلامت‌محور باید حس نگرش پویایی در فرد ایجاد کند و حس ورزش‌خواهی در بین عموم مردم به‌منظور داشتن زندگی پرتحرک از اهداف عالی‌تر ورزش سلامت‌محور است و هرچه میزان این حس در بین عموم مردم گسترده‌تر باشد، کارکردها و پیامدهای مثبت بیشتری را شامل می‌شود که از منظر سلامتی، تقویت سلامتی و نشاط اجتماعی و کاهش هزینه‌های درمانی را در پی خواهد داشت و از منظر اجتماعی سبب پیشگیری از هزینه‌های اجتماعی و کاهش بزهکاری در جامعه خواهد شد. از منظر سیاسی، وقتی در سیاست داخلی کشور انسان‌های سالم‌تری وجود داشته باشد، گفتمان‌ها و سیاستگذاری‌ها با موانع کمتری مواجه خواهند شد و در سیاست خارجی نیز با دارا بودن مردم سالم و ورزشکار در تعامل با دنیا، کشور از جایگاه ویژه‌ای برخوردار خواهد شد. ورزش سلامت‌محور سبب حس درونی ورزش‌خواهی در فرد می‌شود و کاملاً با اختیار و بدون نیاز به مهارت اولیه به سمت ورزش گرایش پیدا می‌کند. ورزش همگانی ورزش برای همه است و مخاطب و متولیان ورزش سلامت‌محور ایران، کل جمعیت کشور را برای مشارکت اجتماعی شامل می‌شوند و هیچ ویژگی خاصی برای متمایز کردن ورزشکاران ورزش همگانی وجود ندارد. سیاستگذاران ورزش سلامت‌محور در راستای تقویت ورزش سلامت‌محور باید از ظرفیت‌های بالقوه به‌نحوی در توسعه و گسترش ورزش سلامت‌محور بهره‌مند شوند تا در آینده رشد چشمگیرتری در خصوص این مهم اکتساب کنند. برنامه‌ریزی و فراگیر شدن ورزش سلامت‌محور، نیازمند همسوسازی تمامی جریان‌های اجتماعی و همچنین وحدت رویه بین همه بخش‌ها و نهادهای مختلف کشور است تا با سیاستگذاری واحد و یکپارچه نظارت کافی بر عملکرد همگانی شدن ورزش سلامت‌محور ایران داشته باشند. بخشی از توسعه ورزش سلامت‌محور به نگرش درونی افراد بستگی

دارد و مردم باید به درک و فهم درست در خصوص ورزش همگانی و نقش آن در زندگی خود دست یابند و نقطه مقابل آن آموزش است و با آموزش مکرر و نظام‌مند و فرهنگ‌سازی از طریق رسانه‌های عمومی، نظام آموزشی رسمی و نهادهای آموزشی، برنامه‌سازان رسانه‌ای، و عاظم و افرادی که صاحب تریبون هستند، این نقیصه در جامعه کنترل و برطرف می‌شود. با قرار گرفتن ورزش در سید اقتصاد خانوار و اولویت‌های زندگی با تسهیل در امور معیشتی، با کمک سیاستگذاران و حاکمیت کشور، مردم به ورزش سلامت‌محور گرایش پیدا می‌کنند.

سیاسکزاری

از کلیه کسانی که ما را در این تحقیق یاری رساندند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

منابع

1. Abedini S TS. Socio-cultural factors related to citizens' tendency to public sport in Khalkhal Applied Sociology. 2017;65(1):131-44(In Persian).
2. Safari M GM. Identifying and ranking environmental factors affecting the generalization of sports Iranian leisure. Sport Management 2016;8(1):51-68. (In Persian).
3. Eslami Marzankalate MM MJ, Khosh Far GH. The Relationship between Social Capital and Women's Participation in Sport Activities (Case Study: Gorgan Women). . Social Capital Management 2014;1(2):139-59. (In Persian).
4. Hojaji Poor AR ADH. Analysis of Health-Environment Status of Sporting Places and Its Relationship with Physical Activity Participation of Citizens of Khorasan Provinces. . Sport Management 2017;9(1):71-83. (In Persian).
5. McCreary C, Miller-Perrin C, Trammell J. Past Sports Participation, Self-Efficacy, Goal Orientation, and Academic Achievement Among College Students. Psi Chi Journal of Psychological Research. 2019;24(3).
6. Plevinsky JM, Wojtowicz AA, Pouloupoulos N, Schneider KL, Greenley RN. Perceived impairment in sports participation in adolescents with inflammatory bowel diseases: a preliminary examination. Journal of pediatric gastroenterology and nutrition. 2018;66(1):79-83.
7. Luo W, Ai L, Wang B, Wang L, Gan Y, Liu C, et al. Eccentric exercise and dietary restriction inhibits M1 macrophage polarization activated by high-fat diet-induced obesity. Life Sciences. 2020:117246.
8. Shajie R MRM. A Comparative Study of the Status of Public Health Exercise in Iran and Selected Countries. . The National Conference of Physical Education Nutrition and Sports Medicine 2019; ; Mashhad, University of Medical Sciences.

- : (In Persian). 2019. p. 110.
9. Gard M, Dionigi RA, Dionigi C. From a lucky few to the reluctant many: Interrogating the politics of sport for all. *Sport and physical activity across the lifespan*: Springer; 2018. p. 67-89.
 10. Cho M. Toward "Sport for all": Jang Gwon and Sport Promotion by the Korean YMCA in the Japanese Occupation Era. *Sport History Review*. 2017;48(1):91-105.
 11. Gardner W, Lidz CW. Research sponsorship, financial relationships, and the process of research in pharmaceutical clinical trials. *Journal of Empirical Research on Human Research Ethics*. 2006;1(2):11-8.
 12. Iran SCo. Standard definitions and concepts of the Ministry of Sport and Youth. Plan and Budget Organization Iran Statistics Center, : 2017.
 13. Amorós-Aguilar L, Portell-Cortés I, Costa-Miserachs D, Torras-Garcia M, Riubugent È, Almolda B, et al. The benefits of voluntary physical exercise after traumatic brain injury on rat's object recognition memory: A comparison of different temporal schedules. *Experimental Neurology*. 2020:113178.
 14. Mottaghi shahri MH GF, Homari H, Shahllae J. Designing the mental health pattern of athletes participating in educational sport. . *Research on Educational Sport*. 2019;7(16):17-38. (In Persian).
 15. afaei Moghaddam A FF, Razavi MH, Afshari M. V Serveing the Development Causes of Sport for All Based on Grounded Theory. . *Sport Management Studies*. 2018;1(52):43-72. (In Persian).
 16. Farahani A KVZ. Comparison of quality of life for women participating in and not participating in all sports. . *Journal of Organizational Behavioral Management in Sport Studies*. 2014;1(1):11-20. (In Persian).
 17. Nadri A SNA, Amirtash AM. . Determinants of the Implementation of Physical Activities among Elderly in Tehran City, Iran. *Jurnal Quality Resarch Health Science*. 2018;7(2): 130-43. (In Persian).
 18. Vella SA, Liddle SK, Vierimaa M, Evans MB. Group dynamics and mental health in organized youth sports. *The Power of Groups in Youth Sport*; Elsevier; 2020. p. 277-301.
 19. Wang L, Fang H, Xia Q, Liu X, Chen Y, Zhou P, et al. Health literacy and exercise-focused interventions on clinical measurements in Chinese diabetes patients: A cluster randomized controlled trial. *EClinicalMedicine*. 2019:100211.
 20. Eraghi M kM. Challenges facing the development of all sport in Iran and its strategies. . *Sport Management*. 2014;6(4):643-55. (In Persian).
 21. Z. S. The Relationship between Sport and Mental Health of Working Cultural Women. . *Educational Psychology*. 2014;33(9):113-28. (In Persian).
 22. Banar N DS, Khan Mohammadi,MA. Analyzing the Developmental Aspects of Sports Participation in Gilan Province: Services, Strata, Factors, Custodians, Needs, Challenges and Solutions. . *Sport Management Studies*. 2018;10(48):37-66. (In Persian).
 23. F. M. Bourdieu's perspective on the field of education: Beyond the perspectives of conflict and functionalism. . *Research Principles of Education* 2019;9(1):5-25. (In Persian).

24. ir Ahmadi Kh KA, Abol Ghasremi M, Daruosh M. . MProfessional Learning Communities: The PLC is a critical strategy for improving teacher self-efficacy. T. eaching and learning research 2019;16(1):1-14. (In Persian).
25. Hjort M, Martin WM, Troelsen J. Planning of sport and recreational facilities informed by interdisciplinary knowledge. Archnet-IJAR: International Journal of Architectural Research. 2019.
26. Vaghar MS RNR, Mallaei M, Zaki Zadeh SB. The Investigation of Badminton Development Situation in Iran. . Sport Management Studies 2019;11(55):93-116. (In Persian).
27. Abbasi Bakhtiari R. Farahani A KL. Develop a strategic plan with the sport and the championship Islamic Azad University SWOT-ANP. . Applied Research of Sport Management. 2019;8(1):139-53. (In Persian).
28. Gong Z, Wang H, Guo W, Gong Z, Wei G. Measuring trust in social networks based on linear uncertainty theory. Information Sciences. 2020;508:154-72.
29. Oliver JJ, Parrett E. Managing future uncertainty: Reevaluating the role of scenario planning. Business Horizons. 2018;61(2):339-52.
30. David F, Efstathios T. Opening the 'black box' of scenario planning through realist synthesis. Technological Forecasting and Social Change. 2020;151:119801.

Strategic Scenarios of Health-Based Sport in Iran

Rasool Nazari*¹ - Javad Shavali²

1.Associate Professor of Sport Management, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran
2.PhD student in Strategic Management, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

(Received:2020/03/28 ; Accepted:2020/07/02)

Abstract

Sport in the community is the institutional form of the educational process for a healthy and active life. The purpose of this study was to explore the future of health-oriented sport education in Iran and to formulate its scenarios for the next 20 years and present a strategy. In this study, the foresight approach was used with the scriptwriting approach based on the intuitive logic method. First, the specific project boundary, then the main development factors and blind spots were identified with 360 degree feedback. Subsequently, two key uncertainties were formulated as the basis of scenario design. In the next step, a detailed definition of the four possible scenarios was provided. The fifth step was a generic strategy based on the scenarios and the last step involved monitoring and controlling the strategies. The participants of this study included 28 internal and external stakeholders of Iranian health-based sport training that were selected based on purposeful sampling. Data were gathered through interviews and open-ended questionnaires. Based on the findings, the analysis of 26 key factors ultimately led to the production of two key uncertainties: "Creating demand for new technology based sports" and "optimal". Physical Fitness with Institutionalization of Sport", which became the basis of four main scenarios of health - based sport education in Iran. In general, it should be acknowledged that in order to develop Iran-based sport training, separate policies in different parts of health-based sport training should be formulated on the basis of systematically sustained physical activity.

Keywords

Forecasting, Scenario, Uncertainty, Strategic, Health-Based Sports.